

інформаційної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки;

– діяльність фахівців, які виконують забезпечувальні (ресурсні) функції із забезпечення інформаційної безпеки;

– діяльність адміністрації органів державної виконавчої влади на які покладено завдання із забезпечення інформаційної безпеки з організування, керівництва та управління діяльністю їх органів та підрозділів на різних рівнях системи.

Кожен із напрямків діяльності за функціональною спрямованістю розглядається за різними аспектами. Кожен із аспектів дослідження (організаційний та правовий) має в основі власну функціональну модель, що відображує певний бік функціонування системи та побудований за ієрархічним принципом, від планетарного масштабу до масштабу окремої людини.

Правове забезпечення інформаційної безпеки держави є складовою предмету інформаційного права, зокрема, як складової адміністративного права. Важливим є створення правової бази на основі поєднання ідей правового регулювання інформаційної сфери та принципів забезпечення національної безпеки. Адже інформаційна безпека є складовою системи національної безпеки і водночас виступає властивістю інформаційної сфери суспільства.

УДК 342.7:004:048.77 (043.2)

Миронець О.М., к.ю.н., докторант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВО ЛЮДИНИ НА ТЕХНО-МОДИФІКАЦІЮ ВЛАСНОГО ТІЛА В ЕПОХУ ТРАНСГУМАНІЗМУ

Сучасний розвиток людства відбувається в умовах глобальних змін, соціальних трансформацій й утвердження трансгуманістичних ідей у всьому світі. На думку Сабадоса К., швидкість змін підсилює динамічну взаємодію між наукою, технологіями та суспільством. Громадський дискурс звернувся до тем, що раніше належали до сфери наукової фантастики [1]. Не можна сказати, що усі держави економічно, а головне морально готові сприйняти сутнісне наповнення вказаного, а також пов'язані з цим прямі й непрямі наслідки. Як вдало зауважує Денежніков С., сьогодні зі статей та маніфестів прибічників трансгуманізму всі добре знають, що на зміну людині прийде пост-(транс-) людина [2, с. 92].

На нашу думку, новий світовий порядок матиме своїм неодмінним елементом функціонування людської істоти нового типу, яка крім усього іншого матиме інтегровані у власне тіло імплантати (імпланти). З одного

боку вказане є результатом реалізації права людини на техно-модифікацію власного тіла, а з іншого – створює цілком обґрунтовані підстави називати її кіберлюдиною. Відсутність належної уваги вітчизняних вчених-правників до вказаного вище, зумовлює актуальність наукових пошуків з цієї тематики.

У кінці 50-х рр. XX століття в західній філософській думці з'явився новий напрям – трансгуманізм, який можна визначити як інтелектуальний і культурний рух, що підтримує використання нових наук і технологій для вдосконалення пізнавальних і фізичних здібностей людини [2, с. 92]. Філософія трансгуманізму заснована на твердому переконанні, що прогрес вічний і що наука та технології можуть поліпшити умови життя людини і допоможуть людству реалізувати свій телос: досягти постлюдського стану [1].

Як зауважує Бостром Н., на додаток до загальних цілей стратегічного розуміння і створення нових можливостей можуть бути позначені і більш специфічні цілі, досягнення яких стане економічно виправданим. Одна з них – це прогрес у вирішенні технічних питань забезпечення безпеки машинного інтелекту. Ще однією специфічною метою є пропагування останніх досягнень у цій області серед дослідників штучного інтелекту [3, с. 389].

Як вважає Фуллер С., відмітним у Трансгуманістському Біллі про права є його явне зобов'язання у в статті 3 щодо морфологічної свободи, яка визначається як право бути ким завгодно стільки, скільки це не порушує права інших діяти аналогічним чином [4, с. 33].

У цьому контексті не можемо не погодитися з висновком Сабадоса К., який вважає морально виправданим те, що морфологічна свобода стає основним (людським) правом [1]. Ми вважаємо, відповідно, за доцільне визначити його саме як «право людини на техно-модифікацію власного тіла», яке пропонуємо розуміти як можливість змінювати власне фізичне тіло, інтелектуальні здібності, набувати нових функціональних особливостей та умінь шляхом інтегрування створених із залученням сучасних технологічних досягнень імплантатів (імплантів) у власне фізичне тіло.

Як справедливо звертає увагу Бостром Н., час від часу можуть виникати інші можливості поліпшення якихось важливих параметрів, наприклад, зниження одного з екзистенціальних ризиків, проведення когнітивного поліпшення біологічного мозку і поглиблення нашої колективної мудрості або навіть перекладу світової політики в якийсь більш гармонійний реєстр [3, с. 390].

Вказане, на наше бачення, повинно супроводжуватися відповідним юридичним регулюванням з метою упорядкування пов'язаної з такими й подібними процесами діяльності та поведінки її учасників, а також охорони їх прав та інтересів.

В основному в рамках трансгуманізму, як звертає увагу Сабадос К., наукові та академічні дослідження просувають концепцію довголіття (розширення здорової тривалості життя через технології), усуваючи юридичні перешкоди на шляху саме перетворення власного тіла і ризиків для існування, пов'язані з потенційним зловмисним використанням технологічні досягнення [1]. Разом з тим, не можна відкидати й необхідність проведення досліджень щодо етичної сторони такої діяльності.

У цьому контексті Гердес А. вірно зауважує, що сьогодні біологічні та інформаційні технології надають нам інструменти, що дозволяють нам стати контролерами нашого власного розвитку. Етичні наслідки розвинених форм тілесного та когнітивного вдосконалення породжують питання про те чи можливо взагалі встановити взаємозалежність та демократичні цінності, коли вихідним пунктом можуть стати технологічно вдосконалені істоти без особливих спільних рис [5, с. 26].

Отже, на нашу думку, в умовах інтенсивного розвитку й утвердження трансгуманізму у всьому світі право людини на техно-модифікацію власного тіла варто розуміти не як виключне, а ординарне право людини нового типу – кіберлюдини. Як прояв морфологічної свободи, зміна зовнішнього вигляду, функціональних особливостей та можливостей людської істоти шляхом інтегрування імплантатів (імплантів) у власне тіло створює безумовну необхідність відповідної «реакції» сучасної юриспруденції з метою врегулювання діяльності учасників правовідносин «нового» типу й ефективної охорони їх прав та інтересів в умовах нового світового порядку.

Література

1. Szabados K. Morphological Freedom as a Basic Human Right: Three Arguments. 2017. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3091656> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3091656>
2. Денєжніков С.С. Еволюція людини епохи хай-тек: трансгуманістичні перспективи. *Філософія науки: традиції та інновації*. 2014. № 1 (9). С. 92-100.
3. Бостром Н. Искусственный интеллект. Этапы. Угрозы. Стратегии / пер. с англ. С. Филина. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2016. 496 с.
4. Fuller S. Morphological Freedom and the Question of Responsibility and Representation in Transhumanism. *Confero Essays on Education Philosophy and Politics*. 2016. Vol. 4, № 2. P. 33-45. DOI: 10.3384/confero.2001-4562.161206
5. Gerdes A. The Tension Between Human and Cyborg Ethics. *International Journal of Cyber Ethics in Education*. 2011. № 1. P. 25-35. DOI: 10.4018/ijcee.2011010103